

LATVIEŠU VALODA 12.KLASEI

Pārbaudes darbs latviešu valodā 12. klasei Stilistika

1. uzdevums. Turpiniet teikumus! (6 punkti)

- Stilus, kurus iedala pēc lietošanas jomas, sauc par
- Stilus, kurus iedala pēc runātāja attieksmes, sauc par
- Pēc lietošanas jomas valodas stilus iedala
- Pēc runātāja attieksmes valodas stilus iedala

2. uzdevums. Nosakiet, kuram no lietošanas jomas stiliem tas raksturīgs! (10 punkti)

Atbilstošā stila pazīme	Stils
1. Raksturīga informācijas aktualitāte un mērķtiecība.	
2. Lieto ikdienas saziņā, biežāk runātā valodā.	
3. Mazāk speciālās terminoloģijas, tās vietā jēdzienu skaidrojums..	
4. Lieto emocionāli neitrālus valodas izteiksmes līdzekļus, neitrālu leksiku, valodas mākslnieciskās izteiksmes līdzekļus neizmanto. Daudz svešvārdu.	
5. Ļoti īsi, vienkārši teikumi, izmanto teikumu aprāvumus, ko kompensē mīmika, žesti, izsaukuma un jautājuma teikumi.	
6. Specifiski tiek izmantota leksika – tiek izmantotas pārnestās nozīmes, epitēti, salīdzinājumi, tropi, izteiksmes figūras.	
7. Informācija ir konkrēta, tāpēc izmanto faktus, skaitļus, datus, vietu, piemērus, citātus u.c.	
8. Izteiksmes līdzekļi tiek standartizēti – vispārpieņemti vārdu savienojumi, frāzes, teikumu konstrukcijas u.c. Viennozīmīgi vārdi, neitrāla leksika.	
9. Paskaidrojoši vārdi, iesprausti vārdi, iespraustas konstrukcijas, plaši salikti teikumi. Pārsvārā stāstījuma teikumi.	
10. Teikuma konstrukciju daudzveidība, bieži lieto dialoga formu. Var būt īpašs teksta grafiskais izkārtojums.	

3. uzdevums. Nosakiet, kāds no stiliem pēc runātāja attieksmes tiek izmantots! (7 punkti)

Atbilstošā stila pazīme	Stils
1. Lietišķa attieksme, autors nepauž savu vērtējumu. Lieto ziņojumos, lietišķajos rakstos u.c.	
2. Smieklīgi personu vārdi un vietu nosaukumi, pārpratumi. Labsirdīga, zobgalīgi pozitīva izteiksme.	
3. Izsmējējs jūtas pārāks, vārdi ar nicinošu nokrāsu. Negatīva, slēpti izsmejosa izteiksme, dažkārt izmantojot cildinošus vārdus.	
4. Pacilāta izteiksme, patoss. Saviļņojoša izteiksme, lieto poētismus, frazeoloģismus, aforismus.	
5. Izmantos sarkasmu – dzelīgu izsmieklu, jūtot pārākumu pār klausītāju.	
6. Uzrunas, draudzīga attieksme. Simpātijas apliecināšana, maiga, arī intīma, līdzjūtīga izteiksme.	
7. Neprecīzi lietoti vai tīši sagrozīti svešvārdi, pretrunīgi salīdzinājumi, neticamas hiperbolas.	

